

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 35.471/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 13 mei 2003 door de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "tot vaststelling van de bij decreet te bekrachtigen specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs", heeft op 27 mei 2003 het volgende advies gegeven :

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde ontwerp strekt tot het bepalen, met het oog op bekrachtiging door het Vlaams Parlement, van decretale specifieke eindtermen voor het tweede jaar van de derde graad van het algemeen secundair onderwijs, met name voor de polen 'economie', 'humane wetenschappen', 'Grieks', 'Latijn', 'moderne talen', 'sport', 'wetenschappen' en 'wiskunde'.

Luidens artikel 3, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 januari 2002 betreffende de eindtermen, de ontwikkelingsdoelen en de specifieke eindtermen in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, worden "decretale specifieke eindtermen (...) voor het gewoon voltijds secundair onderwijs (...) vastgelegd door het Vlaams Parlement bij wijze van bekrachtiging van een besluit van de Vlaamse regering, genomen op advies van de Vlaamse Onderwijsraad". Voormelde bepaling vormt de rechtsgrond voor het ontwerp van besluit.

ALGEMENE OPMERKING

De Raad van State, afdeling wetgeving, brengt het arrest nr. 76/96 van 18 december 1996 van het Arbitragehof in herinnering, waarin de krijtlijnen zijn uitgetekend voor het in overeenstemming met het grondwettelijke beginsel van de vrijheid van onderwijs opleggen van eindtermen of ontwikkelingsdoelen.

Bij dit arrest werd het decreet van 22 februari 1995 tot bekrachtiging van de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen van het gewoon kleuter- en lager onderwijs nietig verklaard. Deze nietigverklaring steunde in essentie op het motief "dat de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen, ook die welke betrekking hebben op attitudes, zo omvangrijk en gedetailleerd zijn dat in redelijkheid niet kan worden aangehouden dat het om minimale doelstellingen gaat, derwijze dat zij onvoldoende ruimte laten om de doelstellingen van het eigen pedagogisch project te kunnen verwezenlijken. Aldus wordt aan de vrijheid van onderwijs geraakt" (B.9).

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

Om nauwer aan te sluiten bij de terminologie van het decreet van 18 januari 2002 ⁽¹⁾, dienen in het opschrift de woorden "specifieke eindtermen" te worden vervangen door de woorden "decretaale specifieke eindtermen".

Aanhef

1. In het eerste lid van de aanhef kan men beter specifiek verwijzen naar artikel 3, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 januari 2002.

2. Het besluit van de Vlaamse regering van 7 september 1999, waaraan in het tweede lid van de aanhef wordt gerefereerd, strekt het ontworpen besluit niet tot rechtsgrond en wordt erdoor niet gewijzigd. De vermelding ervan in de aanhef is evenmin noodzakelijk voor een goed begrip van de ontworpen regeling.

Artikel 1

1. Artikel 1, § 1, van het ontwerp is overbodig. Op grond van welke bepalingen de decretaale specifieke eindtermen worden vastgesteld, blijkt reeds uit het eerste lid van de aanhef.

2. Daarenboven verdient het aanbeveling artikel 1, § 2, van het ontwerp als een tweede lid in te voegen in artikel 2 (dat artikel 1 wordt). Aangezien luidens artikel 6, derde lid, eerste volzin, van het decreet van 18 januari 2002 de specifieke eindtermen worden verworven door middel van het specifieke gedeelte van een opleiding, wordt ter overweging gegeven om dat lid als volgt te stellen :

⁽¹⁾ Zie de artikelen 3, 7 en 9, § 3, van het decreet van 18 januari 2002.

"Onder 'pool' wordt de component verstaan die, al dan niet in combinatie met een andere component, het specifieke gedeelte van een opleiding bepaalt".

Het gegeven dat de stellers van het ontwerp de opties opgenomen in de bijlagen III en IV van het besluit van de Vlaamse regering van 7 september 1999 betreffende de studiegebieden en structuuronderdelen in het secundair onderwijs, als uitgangspunt hebben genomen voor het afbakenen van de polen, kan eventueel tot uiting worden gebracht in een samen met het besluit bekend te maken verslag aan de regering. Aangezien van dit gegeven evenwel geen normatieve kracht uitgaat, is het af te raden het in het dispositief te vermelden ⁽²⁾.

2. Subsidiair kan worden opgemerkt dat de indeling van een artikel in paragrafen enkel wenselijk is indien die indeling bijdraagt tot de leesbaarheid en de toegankelijkheid van een omvangrijke bepaling, bestaande uit een groot aantal leden. Een indeling in paragrafen is echter overbodig wanneer, zoals in artikel 1 van het ontwerp, de paragrafen zelf uit niet meer dan één lid bestaan.

Artikelen 3 en 4

Er is contradictie tussen de artikelen 3 en 4 van het ontwerp. Indien, zoals uit artikel 3 blijkt, de decretale specifieke eindtermen slechts in acht moeten worden genomen met ingang van het schooljaar 2006-2007, dan heeft het geen zin daarenboven te bepalen dat het besluit tot bepaling ervan in werking treedt op 1 september 2004.

Overigens blijkt uit artikel 3, § 1, vierde lid, van het decreet van 18 januari 2002 dat de datum waarop de decretale specifieke eindtermen uitwerking hebben, in het decreet tot bekrachtiging dient te worden aangegeven. Beide artikelen dienen derhalve te worden weggelaten.

⁽²⁾ Subsidiair dient erop te worden gewezen dat het behoud van de woorden "gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 27 april 2001, 18 januari 2002 en 28 maart 2003" na de verwijzing naar het besluit van de Vlaamse regering van 7 september 1999, ertoe leidt dat het betrokken besluit zoals gewijzigd door de expliciet vermelde wijzigingsbesluiten bedoeld is, met uitsluiting van eventuele toekomstige wijzigingen.

Bijlage

1. Volgens de gemachtigde van de Vlaamse regering zullen de in de bijlage opgenomen decretale specifieke eindtermen ook gelden voor de opties 'Rudolf Steinerpedagogie' en 'Yeshiva', vermeld in bijlage III van het besluit van de Vlaamse regering van 7 september 1999. Ook deze opties bevatten volgens de gemachtigde polen waarvoor het ontwerp de decretale specifieke eindtermen bepaalt. Desgewenst kunnen de betrokken inrichtende machten, zoals elke inrichtende macht trouwens, gebruik maken van de afwijkingsprocedure waarin voorzien is door artikel 9 van het decreet van 18 januari 2002.

2. Het opschrift van de bijlage kan beter luiden : "Decretale specifieke eindtermen voor het algemeen secundair onderwijs".

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. PAS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. L. VAN CALENBERGH, referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

M. VAN DAMME